

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim
Tlf.: 94109461 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Bjugn kommune
postmottak@bjugn.kommune.no

Trondheim, 12. juli 2016

Klage på vedtak om reguleringsplan Fv.710 Bjugn fabrikker – Klakksdalen, planId 162700136

Vi har skrevet en høringsuttalelse om kun delen av planen som gjelder ved Klakkselva, og også denne henvendelsen gjelder samme lokalitet.

Vi er taknemlige for at planene inneholder mange gode tiltak for å ta hensyn til naturomgivelsene, og det er også flere forbedringer fra opprinnelig plan. Spesielt positivt er etableringen av våtmarksområde oppstrøms for ny veitrase.

På flere punkter mener vi det er gjort mangelfulle og dels feilaktige vurderinger av tiltakshaver, Statens vegvesen. Vi gjennomgår nedenfor hva vi mener må forbedres for å tilfredsstille kravene i gjeldende lovverk og forskrifter. Dersom vedtaket er fattet på feil faktagrunnlag, kan det regnes som saksbehandlingsfeil.

Vårt formål med henvendelsen er å sikre at tiltaket blir gjennomført i tråd med gjeldende lovverk og forskrifter, og at planheftet blir oppdatert deretter.

1) Klakkselva som økologisk korridor

En utfylling av i praksis hele Klakksdalen medfører at mer enn elven påvirkes, og flere økosystemfunksjoner blir destruert. De vedtatte planene viser at elven vil ligge i dagen og det foreslås mange gode tiltak for å sikre økosystemfunksjonene, også gjennom revegetering med stedegen vegetasjon langs elveløpet, og i området forøvrig.

Det er også positivt at man forsøker å etterkomme kravet om å sikre Klakkselva som økologisk korridor og vandringsvei for fisk, noe både FNF og Fylkesmannen hadde innsigelse på. Fylkesmannen formulerte kravet slik:

«Det må tas inn bestemmelser i planen som sikrer ivaretagelse av vassdrag, jfr. vannressursloven og naturmangfoldsloven § 4»

Naturmangfoldloven § 4 lyder:

*«§ 4. (forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer)
Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte*

naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.»

Norge har forpliktet seg til å følge EUs vanndirektiv, som i Norge er innlemmet i lovverket gjennom vannforskriften. «Weser-dommen» er en EU-dom med nummer Case C-461/13. Denne forteller at vanndirektivet skal være gjeldende fra da et land bestemmer seg for å innføre det – også før de første forvaltningsplanene er vedtatt. En kan altså ikke tillate forringelser på miljøtilstanden pga. eksempelvis veiutbygginger nå, så vidt det ikke er godt forankret i vannforvaltningsplanen og unntaksparagrafen er brukt. Dommer som gjelder vanndirektivet innen EU gjelder også norsk vannressursforvaltning.

Vi tolket først planene slik at elven i hovedsak skulle legges i rør i planområdet. Det er bra den skal renne på overflaten isteden.

Vi er imidlertid bekymret for at vannføringen i elven med tiden vil bli redusert på grunn av lekkasjer ned i utfyllingen. Selv om elveløpet holder på vannet ved ferdigstillingen, forutsetter vi derfor at man gjør undersøkelser også i ettertid, og gjennomfører eventuelle tiltak for å sikre at elven beholder samme vannføring som i dag. Hvor lenge vil det kunstige elveløpet fungere etter hensikten? Hvem vedlikeholder?

Det står i planbeskrivelsen at det vil gjøres tiltak for å sikre at elven holder på vannet, men vi mener det må oppgis en metode og garanti for at vannføringen i elven opprettholdes også på lang sikt, ellers tilfredsstilles ikke kravene etter naturmangfoldloven, vannressursloven og vannforskriften.

2) Konsekvenser for bløtbunnsområdet Botngårdsfjæra

Det er grunn til bekymring for bløtbunnsområdet Botngårdsfjæra med tilhørende brakkvannsområder og elveos like nedefor Klakkbekken. Vi skrev i vårt høringssvar at vi er bekymret for endrede avsetningsforhold for løsmasser og næringsstoffer fra Klakksdalen som følge av endringer av elvens løp.

Vi skrev blant annet følgende:

«Bløtbunnsområdet Botngårdsfjæra må ikke bli utsatt for økt erosjon, bli forurenset, eller få endret sitt naturlige tilsig av løsmasser og næringsstoffer fra Klakkselva. Legges elven i rør, kan farten til vannmassene øke, og kan gi endringer i erosjon og avleiringer ved utløpet.»

I ettertid har vi erfart at elven i hovedsak skal renne i dagen, og ikke i rør, men tilsiget av løsmasser og næringsstoffer fra Klakkselva kan likevel bli endret.

Statens vegvesen svarer bare om strømningsforholdene, ikke om frakt av løsmasser og næringsstoffer:

«Veganlegget berører ikkje sjøområdet. Omlegginga av bekken skal ikkje føre til endring i strømningsforholdene i det omtalte området.»

Men det står følgende i den ferdige planbeskrivelsen, med vår uthevelse:

*«Stuanes - Klakksdalen
Dagens veg går gjennom flere kvikkeleiresoner som er påvist under reguleringsplanarbeidet. Både planlagt vei og eksisterende vei berører alle disse sonene. Det vil stedvis bli behov for stabiliserende tiltak. Det er registrert aktiv erosjon i Klakkselva med en registrert lokal utglidning. **Den planlagte oppfyllingen av Klakksdalen vil hindre videre erosjon samt redusere høydeforskjellen og derfor virke stabiliserende på den nærliggende kvikkeleiresonen.»***

Dette er selvmotsigende. Vi har forståelse for nødvendigheten av rassikring, men det må gjøres en vurdering opp mot de økologiske funksjonene av elven, og videre for bløtbunnsområdene nedenfor.

Gruntvannsområder, bløtbunnsområder og deltaer er hele tiden i en naturlig balanse mellom tilførsel og utvasking/erosjon av løsmasser og næringsstoffer. Dersom tilførselen av løsmasser/sedimenter reduseres eller forhindres helt, vil sedimentene gradvis vaskes bort av sjøen. Med klimaendringene kan man også forvente mer ekstremvær og bølger, som forverrer dette ytterligere. Når gruntvannsområdene i tillegg er av viktig verdi som økosystem, er det grunn til å ta dette på spesielt alvor.

Det er viktig at naturlig erosjon og forflytning av løsmasser langs elven fortsetter. Dersom det gjøres tiltak for å sikre dette best mulig, kan det likevel hende at løsmassetilførselen til bløtbunnsområdet vil være godt nok også i fremtiden.

Vi mener planbeskrivelsen må inneholde metoder for hvordan man så langt det anses rimelig vil sikre de økologiske funksjonene tilknyttet frakt av løsmasser og næringsstoffer langs elven og videre ut i bløtbunnsområdet i fjorden.

På bakgrunn av ovenstående punkter klager vi på vedtaket. Vi forutsetter at våre bemerkninger i punktene 1 og 2 tas til følge, og at kommentarene nedenfor derfor bare kan tas til etterretning.

Øvrige kommentarer til etterretning

a) Observasjon av oter

Statens vegvesen hevder at Artsdatabanken ikke har registrert oter i området. Dette er feil. Artsdatabankens Artskart viser tydelig funn av oter i Klakksdalen^{1,2}. Det står opplyst at datapunktet er generert og kvalitetssikret av Miljødirektoratet og finnes i deres database. At det mangler detaljer er ikke grunn til å avvise datapunktet.

Vi har dessverre ingen forutsetning for å kunne bekrefte eller underkjenne datapunktet, og forholder oss kun til at det står oppgitt på Artskart, og hva Artsdatabanken opplyser om tjenesten og kvalitetssikringen³.

Likevel, ettersom vi nå forstår at elveløpet blir lagt i dagen over mesteparten av strekningen, vil lokaliteten trolig være egnet for oter også i fremtiden.

b) Vurderinger etter naturmangfoldloven

Vi viser til vår høringsuttalelse. Statens vegvesen legger til grunn at tolkningen er i samsvar med tilsvarende saker, og at det ikke regnes som feiltolkning av fylkesmannen. Dette er vi klar over, men vi mener likevel at dette ikke er noen begrunnelse for at tolkningen av loven er korrekt. Vi har siden 2009 sett hvordan loven har gitt naturverdiene svakere vern enn hva lovens intensjon var, gjennom en uheldig presedens. Vi mener derfor at det er desto viktigere å gjennomgå tolkningen av de aktuelle paragrafene, §§ 9 og 10, i hvert enkelt tilfelle, og viser igjen til føringene fra bakgrunnsdokument for Naturmangfoldloven, dvs. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009).

Erik Brenna
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag

- [1 <http://artskart.artsdatabanken.no/FaneObjektInfo.aspx?Date=0,0&LnID=48068&GPND=True&DT=11111&NCID=39&ICID=Miljodir&CCID=NB&CNR=BA00022389-382&BBOX=242864,7080723,243712,7081322&Height=511&Width=724&SubS=243254,7080922,243276,7080936>](http://artskart.artsdatabanken.no/FaneObjektInfo.aspx?Date=0,0&LnID=48068&GPND=True&DT=11111&NCID=39&ICID=Miljodir&CCID=NB&CNR=BA00022389-382&BBOX=242864,7080723,243712,7081322&Height=511&Width=724&SubS=243254,7080922,243276,7080936)
- [2 <http://faktaark.naturbase.no/Arter?id=BA00022389>](http://faktaark.naturbase.no/Arter?id=BA00022389)
- [3 <http://artskart.artsdatabanken.no/FaneStatus.aspx>](http://artskart.artsdatabanken.no/FaneStatus.aspx)